
Velké ženy ve Visegradském regionu: kult a umění s nimi spojené

O PROJEKTU

Milé kolegyně, milí kolegové,

dovoluji si Vás pozvat na další cyklus přednášek Velké ženy ve Visegradské regionu: kult a umění s nimi spojené. I tento rok nás čeká celá řada přednášek předních odborníků z Polska, Slovenska a Maďarska.

V magazínu iForum vyšel o projektu následující článek:

<https://iforum.cuni.cz/IFORUM-16247.html>

Vzdělávací projekt Ústavu dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy nese název Velké ženy ve Visegradském regionu: kult a umění s nimi spojené.

Cílem projektu je představit významné ženy střední Evropy 13. století, pocházející většinou z královských rodů, a to se zaměřením na uměleckou tvorbu, která byla spojena s jejich působením, stejně jako na jejich kult, který se rozvinul zejména po jejich smrti. Tyto ženy sehrály zásadní roli v politických i kulturních dějinách střední Evropy a jejich význam dalece přesahoval hranice jednotlivých státních útvarů již za jejich života. Navzdory svému urozenému původu některé z nich zakládaly špitály, pomáhaly chudým a vstupovaly do klášterů.

Jejich práce byla spojena se vzestupem žebavých řadů, které ovlivnily charakter středověkých měst, jak dokládá například konvent založený svatou Anežkou nebo dvojitý klášter ve Vratislavi. Tyto stavby se často staly pohřebišti vládnoucích dynastií ve střední Evropě. Jejich kult ovlivnil středověkou ženskou spiritualitu a inspiroval také mnohé umělce. Díky těmto ženám vzniklo ve středoevropském prostoru několik významných ženských klášterů (cisterciacek, dominikánek a klarisek), které nezdůrazňují společné rysy. Také na tyto souvislosti se v projektu zaměříme.

Stránky jsou určena nejen pro studenty a akademické pracovníky Ústavu dějin křesťanského umění KTF UK, ale i pro širší veřejnost a pro vzdělávací procesy na všech úrovních.

Projekt vznikl za podpory International Visegrad Fund, a to v rámci programu Visegrad University Studies Grants (<http://visegradfund.org/about/>)

Odborný garant projektu: prof. PhDr. Jiří Kuthan, DrSc.

Koordinátorka projektu: Mgr. et Mgr. Kornélia Kolářová Takácová Th.D.

KURZ

zimní semestr

Velké ženy ve Visegradském regionu: kult a umění s nimi spojené 1 KDKU006

- 1. Úvod - vymezení časové, územní i politické
- 2. Role světců ve středoevropských dynastiích do konce 12. století a jejich úcta
- 3. Role světic ve středoevropských dynastiích ve 13. století
- 4. Ženská spiritualita ve 13. století (hagiografie, životy, askeze)
- 5. Sv. Alžběta Durynská: život, kult a ikonografie v Evropě (mimo oblast dnešního Slovenska) Maria Prokopp
- 6. Sv. Alžběta Durynská: život, kult a ikonografie (na území dnešního Slovenska) - Iván Gerát
- 7. Sv. Anežka Česká: život, kult a ikonografie I.
- 8. Sv. Anežka Česká: život, kult a ikonografie II.
- 9. Sv. Markéta Uherská: život, kult a ikonografie
- 10. Sv. Kinga Polská: život, kult a ikonografie
- 11. Další velké ženy střední Evropy ve 13. století
- 12. Další velké ženy střední Evropy ve 13. století
- 13. Sv. Hedvika: život, kult a ikonografie (prof. Romuald Kaczmarek)
- 14. Shrnutí - test

letní semestr

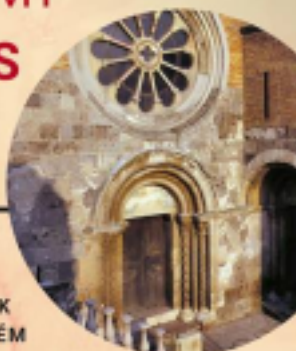
Velké ženy ve Visegradském regionu: kult a umění s nimi spojené 2 KDKU013

- 1. Úvod - specifika fundací ženských klášterů
- 2. Architektura ženských klášterů - obecně
- 3. Anežský klášter na Františku I. (fundátor Sv. Anežka Česká)
- 4. Anežský klášter na Františku II. (exkurze)
- 5. Klášter cisterciáček Porta Coeli v Tišnově (fundátor Konstancie Uherská)
- 6. Klášter dominikánek na Zaječím ostrově na Dunaji v Budapešti (fundátor Béla IV. a Marie Laskaris)
- 7. Možné vlivy dynastický vztahů na vývoj architektury středověkých ženských klášterů
- 8. Host Prof. Dr. Imre Takács, ELTE Budapešť: Pilisszentkereszt jako místo posledního odpočinku uherské královny Gertudis
- 9. Host Prof. Romuald Kaczmarek, UNI Wroclaw: Klášter cisterciáček v Třebnici (fundátor sv. Hedvika a kníže Jindřich I. Bradatý)
- 10. Polské ženské kláštery (Vratislav, Starý Sacz, Hnězdno)
- 11. Další ženské kláštery na území dnešní České republiky a Maďarska
- 12. Host PhDr. Bibiana Pomfyová, Ph.D., Slovenská akadémia vied, Bratislava: Kláštery klarisek na území dnešního Slovenska
- 13. Závěr - test

Zde naleznete termíny a témata přednášek hostů v letním semestru 2018/2019:

Velké ženy ve Visegradském regionu:
kult a umění s nimi spojené

JARO S VELKÝMI ŽENAMI: LETOS NAPOSLEDY

- 26. 3.** Dr. Daniela Rywiková
15.30 h. DVOJITÝ KLÁŠTER KLARISEK
P8 A MENŠÍCH BRATŘÍ V ČESKÉM
KRUMLOVĚ
- 2. 4.** Prof. Ivan Gerát
15.30 h. HVIEZDA, MŮDRCI A KRÁLI
P8 V OBDOBÍ STŘEDOVEKU
- 9. 4.** Dr. Jacek Witkowski
15.30 h. BLAHOŠLAVENÁ JOLANTA A SVATÁ KINGA
P8 POLSKÁ: ŽIVOTY, FUNDACE A IKONOGRFIE
(překlad do ČJ)
- 15. 5.** Prof. Imre Takács
15.30 h. STŘEDOVĚKÉ UMĚNÍ V UHRÁCH
P8 NA KONCI 12. STOLETÍ A V PRVNÍ POLOVINĚ
13. STOLETÍ (překlad do ČJ)

KTF UK
Thákurova 3
Praha 6

•
• Visegrad Fund
•

EXKURZE

Součástí projektu je exkurze pro účastníky dvousemestrální přednášky Velké ženy ve Visegradském regionu: kult a umění s nimi spojené, případně pro další studenty Ústavu dějin křesťanského umění KTF UK. V minulém akademickém roce 2016/2017 proběhla v polské Vratislavi, v tomto roce se vypravíme do Maďarska. Exkurzi bude možné uznat jako dvoudenní exkurzi, která je povinná pro studenty magisterského oboru. Exkurze bude účastníkům kurzu hrazená z prostředků grantu.

KNIHOVNA

Z prostředků grantu lze uhradit nákup knih pro knihovnu Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy. V případě, že jste zaznamenali jakoukoliv novinku týkající se tématu, pošlete svůj návrh na adresu: korneliatakacs@cenrum.cz

SEZNAM LITERATURY

Seznam literatury k exkurzi do Maďarska

<https://jekely.blogspot.com/2018/10/new-book-on-art-of-medieval-hungary.html>

<http://www.keresztenyмуzeum.hu/collections.php?mode=intro&cid=11&vt=>

<http://www.medieval-life-and-times.info/medieval-art/medieval-women-artists.htm>

<http://www.medievalists.net/2017/04/women-artists-middle-ages/>

SPOLUPRACUJÍCÍ INSTITUCE

KONTAKT

Kornélia Kolářová Takácsová, koordinátorka projektu
e-mail: korneliatakacs@cenrum.cz

ARCHIV

V zimním semestru proběhla exkurze do kláštera cisterciáček v Předklášteří u Tišnova, kterou založila česká královna Konstancie Uherská, dcera uherského krále Bély III. a jeho manželky Anežky ze Châtillonu. Fotky najdete zde:

V letním semestru (13. - 15. 4.) proběhla exkurze do Ostřihomi, Budapešti, Pannonhalmy a Lébény. Během exkurze nás doprovázela prof. Mária Prokopp a prof. Imre Takács.

15. 5. 2018

PhDr. Bibiana Pomfyová, PhD.

22. 5. 2018

prof. Romuald Kaczmarek

Prof. Dr. hab. Romuald Kaczmarek: *Život, kult a ikonografie sv. Hedviky Slezské*

Prof. Kaczmarek je vedoucím Institutu dějin umění Vratislavské Univerzity v Polsku.

Přednáška se uskuteční 4. 1. 2017 v 15:30 v posluchárně č. 8.

Doc. PhDr. Iván Gerát, PhD.: *Chudoba v kontextu: Násilí, utrpení a manželská mystika v obrazové legendě o sv. Alžbětě*

Na příkladu díla Liber depictus osvětlí ředitel Ústavu dějin umění Slovenské akademie věd Iván Gerát méně známé souvislosti násilí a manželské mystiky ve středověku.

Přednáška se uskuteční 15. 11. 2016 v 15:30 v posluchárně č. 8.

Prof. Maria Prokopp: *Význam Sv. Alžběty Durynské v kulturním životě Evropy*

Profesorka Prokopp vyučuje dějiny středověkého umění na Univerzitě Eötvöse Lóránda v Budapešti.

Přednáška se uskuteční 8. 11. 2016 v 15:30 v posluchárně č. 5.

Dr. Imre Takács: *Pilisszentkereszt jako místo posledního odpočinku uherské královny Gertrudy*

Dr. Takács je vedoucím Ústavu dějin umění na Univerzitě Eötvöse Lóránda v Budapešti a předním odborníkem na středověké umění. Ve své přednášce představí zaniklý klášter cisterciáků v Pilisszentkereszt jako místo posledního odpočinku uherské královny Gertrudy.

Přednáška bude tlumočená do češtiny!

Přednáška se uskuteční 25. 4. 2017 od 15:30 v učebně P 8.

Mgr. Bibiana Pomfyová, Ph.D.: *Kláštery klarisek v Bratislavě a Trnavě v kontextu architektury žebavých řeholí a ženských klášterů*

Mgr. Bibiana Pomfyová, Ph.D. je vědeckou pracovnící Ústavu dějin umění Slovenské Akademie věd. Ve své odborné práci se zaměřuje na prerománské a románské umění, středověkou architekturu a na její kulturněhistorické kontexty.

Přednáška se uskuteční 30. května 2017 od 15:30 v učebně P8

14. 11. 2017

Prof. Mária Prokopp: Marie Uherská a její role v šíření kultu maďarských světců mimo území Uherského království

21. 11. 2017

Prof. Romuald Kaczmarek: Sv. Hedvika Slezská: život, kult a ikonografie

28. 11. 2017

Mgr. Peter Megyeši, Ph.D.: Sv. Ladislav: život, kult a ikonografie na území dnešního Slovenska